

EL LLENGUATGE

La Suïssa catalana

Diuem que sí —els qui hi han estat—, que Suïssa és un país tan bonic. Com se sap, sovint la realitat i el tòpic coincideixen, i es veu que és un fet que el paisatge natural suís no és pas cap invent dels fabricants de calendaris, i que hom hi troba efectivament aquells elements considerats com els exponents més sobresortints de la bellesa paisatgística: la verdor ufanosa, l'aigua que corre, les obagues fosques, els cingles altíssims i les congesges lluminoses. És cert que aquesta consideració no és pas unànime però, tanmateix, sembla innegable que per a moltes generacions de certs catalans —especialment, per exemple, els barcelonins—, coneixedors, només, de paisatges urbans o mediterranis, el tòpic alpestre que hem descrit ha constituït l'ideal de la bellesa natural, del paisatge per excel·lència, amb la referència suïssa —hauria pogut ésser tirolesa o savoiana però, és clar, Suïssa és un estat— ben coneguda i establerta. Al capdavant, però, els catalans no som tampoc tan ignorants com això de la pròpia geografia i que al nostre país existeixen paisatges verds i humits, amb rie-

rols cantaires i torrents brogidors, avets, estanyes i neus perpètues, va arribar un moment que ho van saber fins i tot els barcelonins més sedentaris i d'horitzons més limitats. I és així com van néixer les «Suïsses catalanes», que potser un dia caldria catalogar. Perquè, exactament, on és la «Suïssa catalana»? Segons els uns, seria la Garrotxa (l'alta conca del Fluvià), segons uns altres, la Vall d'Aran, o bé el Pallars (que molts confonen, de fet, amb l'Aran), i, és clar, no manquen els qui utilitzen la denominació metafòrica helvètica per a la Cerdanya i Andorra. Fins i tot, segons un prospecte relatiu a activitats de vacances recentment aparegut, la «Suïssa catalana» seria la rodalia de Vilada, al Berguedà. Cal convenir, certament, que ningú no té l'exclusiva d'aquesta denominació.

Avui, als habitants de ciutats grises i brutes i de terres aspres, el paisatge fresc i humit ens continua tenint el cor robat, però la referència suïssa ja ens és innecessària, i ens sembla més aviat anacrònica i desplaçada. I com que suposem que a hores d'ara ja no satisfà cap ingenu xovinisme local, potser fóra bo que ens decidíssim tots plegats a prescindir-ne definitivament, per inoperant, supèrflua i caducada.

Albert Jané